

Aquest és el butlletí digital mensual de la xarxa pagesa de l'agricultura del sòl viu. Compartim i difonem informacions i activitats vinculades a la millora dels processos agronòmics **per transformar la nostra agricultura i els nostres sòls en fèrtils, productius i resilents als efectes del canvi climàtic.**

Per avançar en aquest sentit, des de l'associació **L'Era** hem creat la nova secció **Esfera**, des d'on impulsem projectes d'intercanvis d'experiències, de demostració i recerca.

Trobaràs més informació a associaciolera.org

Tens informació o experiències per compartir? Escriu-nos a neus@associaciolera.org

Una breu presentació

A l'associació L'Era creiem que la nostra agricultura ha de prendre un nou camí, sense agroquímics i amb menor treball del sòl.

Produir més amb menys insums és guanyar el mercat, ja que respon a la demanda de més ecologia i menys químics a l'agricultura. Produir sense malmetre el sòl és aturar la pertorbació de l'ecosistema agrícola i preservar la seva millor eina de treball, el sòl fèrtil, el sòl viu.

Volem fer aportacions a un sistema que resolgui els reptes de:

- Fertilització nitrogenada
- Desherbatge

- Estructuració de sòls
- Compactació

I per a fer-ho, us proposem:

- a. teixir una xarxa pagesa organitzada que permeti l'intercanvi d'informació fluida
- b. recollir les pràctiques agrícoles de cadascú per sintetitzar-les en unes fitxes i difondre-les al grup
- c. informar d'esdeveniments relacionats amb el projecte: encontres territorials i formacions.

Aquest butlletí del Sòl Viu vol ser el mitjà d'intercanvi d'aquesta informació i el fil que teixeixi la xarxa pagesa. Al seu torn, ve a ser la branca catalana de la iniciativa que ja es duu a terme a França des de fa un temps.

I com no, us convidem a dir-hi la vostra, o millor dit, us demanem que hi digueu la vostra.

Per això som aquí.

Llegeix tot l'editorial

Els 12 punts de l'agricultura del sòl viu

1 Els nostres sòls agonitzen

Cal que el sòl torni a ser la far dels organismes precursors de la fertilitat, que tingui capacitat màxima d'emmagatzematge d'aigua i contingui els minerals necessaris per a fer-hi créixer els nostres cultius.

1

2

2 La natura, el model

Acastar-hos el model que ens ofereix la natura és la manera més segura d'avançar en el camí de la reconstrucció dels sòls.

3 Més biomassa = més carboni en el sòl

La planta és l'únic fixador de CO₂ capaç de decarbonitzar l'atmosfera de forma eficient i amb el mínim cost per a la societat.

3

4

4 Fomentar la biodiversitat del sòl

La biodiversitat es crea o es destrueix en funció de les pràctiques agrícoles que utilitzem. I el treball del sòl és el principal responsable de destrucció d'hàbitats.

5 Les plantes construeixen i produeixen terra fèrtil

És la mateixa planta que construeix la terra fèrtil, perquè es capaç d'alimentar el nivell de matèria orgànica del sòl.

5

6

6 Harmonia del quartet clima-planta-sòl-agricultor/a

Seleccionar plantes adaptades a les condicions edafoclimàtiques, i tractar-les amb un maneig adaptat.

7 Un model en cicle autònom permanent

El model de la natura és: produir, consumir i reciclar. No es perd res, no es crea res, tot es transforma. D'aquesta manera no es fa mai de res.

7

8

8 Aturar la perturbació de l'ecosistema

Quan el sistema sòl-planta es desequilibra molt, no pot continuar per si sol. Cal analitzar bé els errors i canviar cap a pràctiques agroecològiques.

9 Optimització dels cicles biogeoquímics

Els cicles que interviuen en el creixement de les plantes són interdependents: el del carboni, el del nitrogen, el de l'aigua, el dels minerals i el de la biodiversitat.

9

10

10 Un sistema en adaptació contínua

El regne vegetal té un efecte mitgador del canvi climàtic: evita l'erosió, millora la infiltració d'aigua, sequestra carboni, serveix de refugi de biodiversitat, atenua les temperatures del sòl...

11 El triple rendiment: econòmic, social i ambiental

Es creen més llocs de treball per a la producció i gamó dels vegetals, transformació d'aiguers, producció energètica, producció de biomaterials, etc.

11

12

12 La pagesia com a motor del sòl viu i única mestra de l'agricultura

Cal que la pagesia prengui part de la reconquesta de l'agronòmia, perquè té l'experiència, l'expertesa i la saviesa necessàries.

l'era espai de debat i d'aprenentatge

[Llegeix tot l'article](#)

TROBADA DE XARXA PAGESA PER A L'AGRICULTURA DEL SÒL VIU

- Compartint idees i reptes
- Posant en comú possibles solucions

Les temperatures extremes, les pluges fora d'hora, la sequera... Són fenòmens que ens posen al davant el repte d'adaptar la nostra manera de treballar i treure profit de la terra. Molts de nosaltres ens veiem superats per les circumstàncies i vivim amb neguit el futur del nostre ofici.

Per això volem trobar-nos i compartir els coneixements i les habilitats que ens poden ser d'utilitat, i també els neguits. Perquè una preocupació compartida es fa més petita, i una esperança compartida es fa més gran.

Des de l'associació L'Era volem impulsar l'intercanvi de coneixements i d'experiències relacionades amb el que ens agrada dir-ne l'agricultura bio-lògica del carboni o del sòl viu. Una nova perspectiva per afrontar els reptes actuals en l'àmbit climàtic, social i ambiental, entenent que la pagesia té molt a dir i molt a aportar.

LOCAL SOCIAL DE SANT
JAUME SESOLIVERES

11 JULIOL 2023

9 A 13.30H

- PROGRAMA**
- 9.00 INICI TROBADA
 - 9.15 PRESENTACIÓ ASSISTENTS
 - 9.30 QUÈ ÉS LA XARXA PAGESA DE L'AGRICULTURA DEL SÒL VIU
 - 10.00 INTERCANVI TÈCNIC + PARLEM-NE
 - 11.00 OBSERVACIONS A CAMP SOBRE EL TERRENY!
 - 12.00 INTERCANVI AGRONÒMIC D'EXPERIÈNCIES I RECULL PROBLEMÀTIQUES/DIFICULTATS /REPTES TÈCNICS.
 - 13.00 PISCOLABIS
 - 13.30 FINAL TROBADA

Amb la participació de Tomàs Llop, Gemma Comella, Josep Ramon Sainz de la Maza i Neus Vinyals.

Inscripcions gratuïtes a associaciolera.org

Proposta de

l'era

Amb el finançament de

**Generalitat
de Catalunya**

[Vull inscriure'm gratuïtament](#)

El mestratge de les herbes

El desherbatge dins els sistemes de cultiu sense herbicides rau sobre un principi essencial: **la gestió de les adventícies, i no la seva eliminació total**. És a dir: si han de ser presents als nostres camps, que almenys no ens perjudiquin les produccions. I si volem minimitzar-ne la presència, hem de saber què podem fer per aconseguir-ho.

Les plantes ens donen molta informació, reconèixer-les i conèixer aquesta informació ens ajuda força a tirar endavant la nostra feina al camp. Si partim de la base que **les plantes construeixen i produeixen terra fèrtil**, hem de “combatre” les plantes que no volem amb les que sí que volem.

Podem dir que **la presència de cada planta adventícia és motivada per les característiques físiques i químiques del sòl**. Per això diem que són bioindicadores.

Un dels aspectes a conèixer de les plantes que volem que creixin bé als nostres camps és **el seu sistema radicular**, les seves arrels. Aquesta part de la planta té formes molt diferents en funció de l'espècie de què es tracti. Hi ha espècies que presenten una arrel principal gruixuda molt marcada, altres que les tenen més primes i nombroses, algunes són molt profundes i altres no tant, etc.

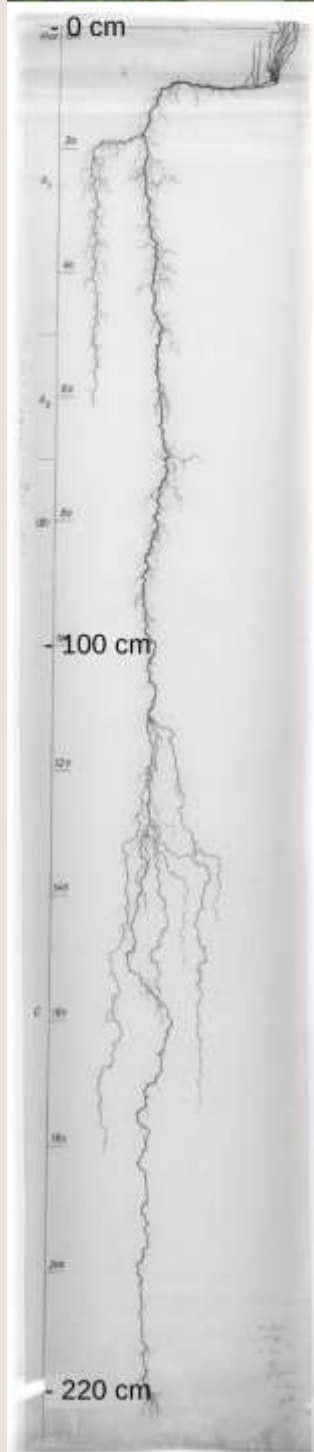
I tot això fa que sota el sòl dels nostres camps s'hi construeixi **una xarxa d'arrels** de les diferents plantes que hi habiten, de manera que tot l'espai queda ocupat. Si amb els nostres conreus aconseguim completar aquesta xarxa subterrània, incorporant **cultius que tinguin el sistema radicular semblant** a les adventícies que ens molesten més, aquestes no ho tindran tan fàcil per a reeixir.

Amb aquesta secció, mensualment us presentarem la fitxa d'una planta, amb la seva descripció, un dibuix del seu sistema radicular, les condicions de sòl sobre les quals es desenvolupa i les tècniques que ens poden ajudar a controlar-la.

Corretjola

Convolvulus arvensis

Què ens indica:

- Riquesa del sòl en bases no solubles (K - Mg - Ca)
- Asfíxia per crosta superficial i compactació
- Saturació del complex argilo-húmic en N orgànic o de síntesi
- Excés de MO i/o de nitrats (NO₃). Planta nitratófila
- Presència de nitrits (NO₂) a causa de pràctiques agrícoles (manca d'oxigen)
- Risc de dissociació de complex argilo-húmic provocant l'alliberament de Al, Fe i nitrits
- Llixiviació, és a dir, pèrdua de nutrients i partícules fines

Com controlar-la:

- Eliminar el treball de la terra en humit (en superfície i en profunditat), principal font de compactació
- Eviteu la creació crosta superficial (presteu atenció a la treball superficial en sòls fràgils) que provoca asfíxia i produeix nitrits (NO₂) a partir de nitrats (NO₃)
- Deixar restes vegetals a la superfície
- Reduir els adobs minerals solubles, especialment K
- Aportació de Ca només en sòls no bàsics/alcalins
- No aportar dolomita (ric en Mg⁺⁺, ió hidratat que fa sòls hidromorfes)
- Aportar oligoelements, en particular Coure (Cu), Molibdè (Mo) + Vitamines B i C

Referències:

- Gerard Ducauf, *Quadem de plantes bioindicadores* (2015) <https://botiga.asociaciolera.org/fitxes/428-les-plantes-bioindicadores.html>
- *Dibuix de Kutschera L. (1960) A.* <https://images.wur.nl/digital/collection/co613/search>

Amb el peu al tros: cal Pauet

Pep Bover, al capdavant de la SAT Cal Pauet, ens explica en aquest vídeo el vincle entre la terra i el ramat de 700 ovelles a la seva finca en producció ecològica a L'Espunyola, al Berguedà. Una gestió tradicional i acurada dels cultius proveeix l'alimentació íntegra al bestiar, alhora que preserva la fertilitat del sòl, la biodiversitat i aconsegueix la rendibilitat de l'explotació. Vídeo disponible en castellà, català i francès.

Les aportacions de la microbiota del sòl a la salut planetària

El concepte '**Una sola salut**' fa referència a la connexió entre la salut humana, la del regne animal i vegetal i també l'ecosistema. Des d'aquesta perspectiva, l'estudi '**Soil microbiomes and one Health**' –de Samiran Banerjee - Universitat de Dakota del Nord- constata com els sòls són una pedra angular d'aquesta salut global que interpella tots els éssers vius del planeta.

Els sòls són una font i un reservori de patògens, microorganismes beneficiosos i, en general, diversitat microbiana per un ampli ventall d'organismes i ecosistemes. En aquest article de revisió, els autors identifiquen microorganismes compartits entre diferents àmbits sota aquesta mirada d'"Una sola salut" i **assenyalen que la microbiota del sòl, de les plantes i dels humans potser estan més interconnectades del que pensàvem.**

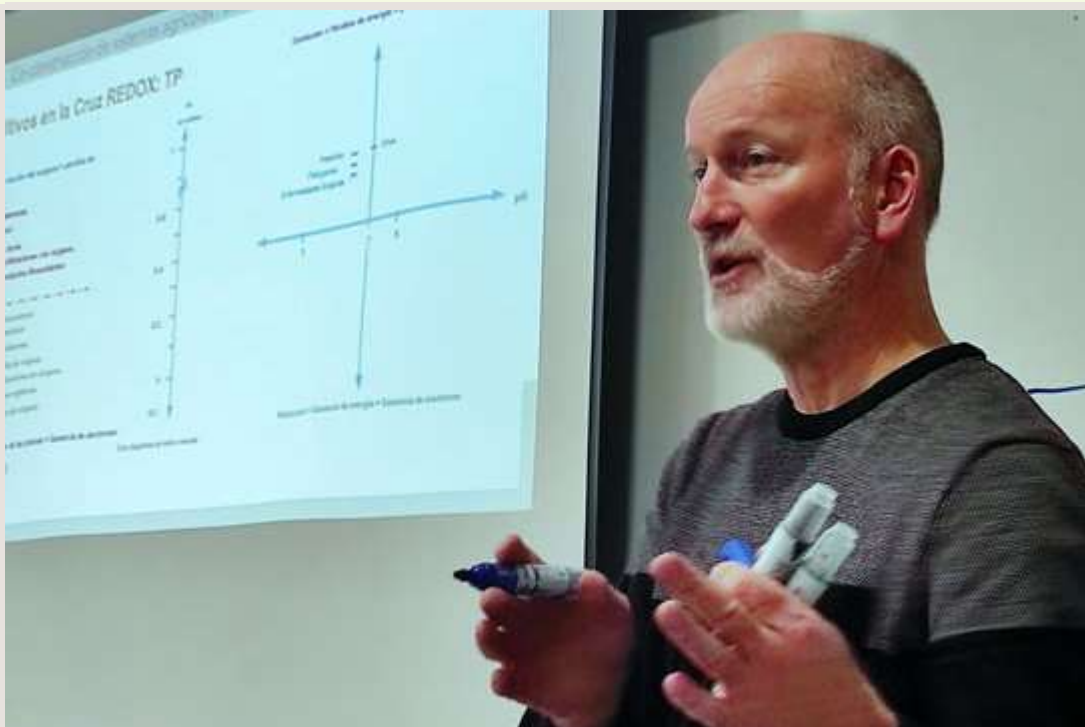
L'anàlisi avalua l'aportació de la microbiota del sòl a estats de disbiosi i enfront del canvi global, i demostra que la biodiversitat d'aquesta microbiologia generalment té un impacte positiu. Finalment, els autors presenten reptes de futur de la recerca en l'àmbit del concepte 'Una sola salut' i formulen recomanacions per a la seva pràctica i avaluació.

[Accedeix a l'article original en anglès](#)

*Necessitem finançament per aquest projecte. Si vols que el teu banner aparegui en aquest espai, si us plau, contacta amb nosaltres a xarxa@associaciolera.org

Konrad Schreiber: “La sostenibilitat no és el creixement ni el decreixement, sinó un cicle que funciona eternament, el cicle de la vida”

En Konrad Schreiber és **un dels principals referents francesos de l'agricultura del carboni**. Les pràctiques que difon es basen en l'observació detallada i minuciosa de la **simbiosi de les plantes**

amb el sòl i la seva microbiologia, produint, consumint i reciclant sense pèrdues energètiques ni materials, en un cicle tancat perfecte.

Amb el seu argumentari, aquest enginyer **gairebé capgira les bases principals en què es basa la fertilització orgànica en l'agricultura**, posant en el centre de l'equació la vida i la biodiversitat.

[llegeix tota l'entrevista](#)

Activitats interessants

Assajos varietals i experimentals a Can Poc Oli. Visita de camp

Manresa, dimecres 19 de juliol de 2023.

[Programa i inscripcions](#)

Horticultura amb el mínim treball del sòl. Visita parcel·la demostrativa Projecte Regensòl

Sant Boi de Llobregat, dimecres 26 de juliol de 2023.

[Programa i inscripcions](#)

Per continuar rebent aquest butlletí mensual, dona't d'alta [clicant aquí](#)

Butlletí digital publicat per l'associació L'Era

l'era espai de recursos agroecològics

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

 Generalitat de Catalunya

l'era

espai de
recursos
agroecològics

Enviem aquest butlletí de L'Agricultura del Sòl Viu a totes les persones que ens heu confirmat que esteu interessades en l'activitat de la nostra associació, o bé que sou subscriptores de la revista Agricultura.

[Si vols continuar rebent aquest butlletí, dona't d'alta aquí](#)

[Donar-se de baixa d'aquest butlletí](#)